

Församlingsinstruktion 2022-2025

Svenska kyrkan
Sala Norrby Möklinta pastorat

Församlingsinstruktion 2022-2025

Svenska kyrkan Sala Norrby Möklinta pastorat

Innehåll

Inledning	3
Befolkning och kyrkotillhörighet.....	3
Personal och tjänster	3
Identitet och teologisk grundsyn	3
Uppdrag (mission).....	4
Barn och unga	4
Hållbarhet	4
Fred	5
Hopp	5
Omvärldsbeskrivning med analys och slutsatser.....	5
Vision och uppdrag– pastoralt program.....	7
Mission.....	8
Gudstjänst.....	8
Undervisning.....	8
Diakoni	9
Verksamheter på andra språk	10
Kyrkomiljöer.....	10
Sala församling.....	10
Norrby församling.....	10
Möklinta församling.....	10
Nya Kyrkogården.....	11
Gruvkyrkogården	11
Utvecklingsområden.....	11
Hållbarhet i ett holistiskt perspektiv.....	11
Barn & Familj samt Konfirmand & Unga (0-30 år).....	11
Gudstjänstliv	11
Ideella medarbetare	12

Bilaga: Handlingsplan för konfirmandarbetet

Inledning

Sala församling, Norrby församling och Möklinta församling bildar Sala Norrby Möklinta pastorat. Pastoratet ingår i Norra Västmanlands kontrakt, ligger i Sala kommun och är en av Svenska kyrkans tre enheter i kommunen. Övriga är Kumla Tärna Kila pastorat och Västerfärnebo Fläckebo församling. Pastoratet är beläget i Västmanland förutom en del av Norrby församling som ligger i Uppland.

Sala fick stadsprivilegier 1624 och då bildades Sala stadsförsamling. Landsförsamlingarna runt den nybildade staden hade funnits i drygt trehundra år. Sala landsförsamling med Sockenkyrkan införlivades 1962 i Sala församling. Sala, Norrby och Möklinta församlingar bildade en samfällighet 1998 och 2014 ett pastorat. Starka traditioner och känsla av tillhörighet präglar församlingslivet i pastoratet. Exempel på detta kan vara relaterat till socken och församling, stad och landsbygd, jordbruk och skogsbruk, gruva och bruksort. Sala kommun växer successivt samman med Mälardalen, in- och utpendling ökar och då bildas ny tradition och tillhörighet. Pastorat är en betydande samhällsaktör i kommunen och samverkar med övriga civilsamhället, kommunen, regionen och näringslivet. Ekumeniken är god och i kommunen finns en omfattande kultursamverkan där pastoratet bidrar med ett rikt kör- och musikliv.

Befolkning och kyrkotillhörighet

Sala kommun hade den 31 december 2023 totalt 22 853 invånare varav 13 779 i tätorten. Av de 17 067 invånare som var folkbokförda i pastoratet var 10 081 personer medlemmar i Svenska kyrkan vilket motsvarade 59,1% av befolkningen. Tolv år tidigare (2011) var antalet medlemmar 12 083 vilket motsvarade 76,3% av befolkningen. I Sala församling var 8706 tillhöriga Svenska kyrkan (57,4% av befolkningen), i Möklinta församling var 766 tillhöriga (68,5 % av befolkningen) och i Norrby församling var 609 tillhöriga (76,8 % av befolkningen).

Personal och tjänster

I pastoratet finns de tjänster som behövs för utförandet av den grundläggande uppgiften och för att kunna bedriva begravningsverksamhet i enlighet med begravningslagen. All personal är placerad i och tjänstgör i hela pastoratet. För närvarande finns följande 36 heltidstjänster:

Administratörer 3, Informatör/kommunikatör 1, Kyrkogårds- och fastighetschef 1, Begravningsverksamheten (vaktmästare och kyrkogårdsarbetare) 7,75, Arbetsledare 1, Säsongsanställda inom begravningsverksamheten 3 (motsvarar 6 halvårstjänster), Diakoner 2,25, Projektledare 1, Församlingspedagog 2, Fritidsledare 1, Förskollärare 1, Assistent i församlingsverksamheten 1, Husmor 1, Musiker (förste organist och kantorer) 4, Präster (kyrkoherde och komministrar) 7 (1 vakant). Detta ger 22,25 tjänster i församlingsverksamheten och 13,75 tjänster på helårsbasis i begravningsverksamheten.

Kyrkoordningen (KO) föreskriver att det i Församlingsinstruktionen skall finnas angivet det antal präst- och musikertjänster som finns i pastoratet. Pastoratet har förutom kyrkoherden 6 komministertjänster (1 vakant). Enligt beslut från domkapitlet ska pastoratet ha 1 kyrkomusiker på B-nivå (organist). Pastoratet har 4 kyrkomusikertjänster varav 1 försteorganist och 3 kantorer.

Identitet och teologisk grundsyn

Sala Norrby Möklinta pastorat är en del av den världsvida kyrkan och har fått uppdraget att vara kyrka i Sala, Norrby och Möklinta församlingar.

Uppdrag (mission)

De elva lärjungarna begav sig till Galileen, till det berg dit Jesus hade befallt dem att gå. När de fick se honom där föll de ner och hyllade honom, men några tvivlade. Då gick Jesus fram till dem och talade till dem: "Åt mig har getts all makt i himlen och på jorden. Gå därför ut och gör alla folk till lärjungar: döp dem i Faderns och Sonens och den heliga Andens namn och lär dem att hålla alla de bud jag har gett er. Och jag är med er alla dagar till tidens slut." (Matt 28:16-20)

Den uppståndne Jesus sänder ut människor att i ord och handling utföra kärleksbudskapet. Pastoratet finns för människor som vill verka i det uppdraget. Döpta och ännu inte döpta; troende och tvivlande. Dopet är en gemensam grund. Nattvarden är platsen där uppdraget förnyas. Lärandet är en gemensam praktik och tillsammans lever vi i löftet att Gud är med oss.

Sala, Norrby och Möklinta församlingar har uppdraget att bygga församling och vara gemenskap för alla tillhöriga och för människor som bor eller vistas inom pastoratets gränser. En folkkyrka definieras inte av sina gränser utan utifrån dess kärna. Tro ska inte förstås som prestation, utan tro är ett gensvar på Guds kärlek. Den kärlek kyrkan benämner som nåd. Frukten av den kärleken är barmhärtighet. Pastoratet ska genom sina församlingar erbjuda gemenskaper, där varje människa bemöts med kärlek och visas barmhärtighet. Låga trösklar och högt i tak får inte bli tomma ord. Varje möte mellan människor har förutsättningar för ömsesidigt lärande och utrymme för barmhärtighet. Vid tusentals tillfällen varje år möter pastoratets ideella och anställda medarbetare, förtroendevalda och medlemmar medmänniskor i församlingshem och kyrkor, på kyrkogårdar och i samhället. Varje gång två eller tre församlas i Jesu namn uppstår ett gudsmöte, ett slags gudstjänst.

Barn och unga

Folk kom till honom med barn för att han skulle röra vid dem. Men lärjungarna visade bort dem. När Jesus såg det blev han förargad och sade: "Låt barnen komma hit till mig och hindra dem inte: Guds rike tillhör sådana som de. Sannerligen, den som inte tar emot Guds rike som ett barn kommer aldrig dit in." Och han tog dem i famnen, lade händerna på dem och välsignade dem. (Mark 10:13-16)

Jesus undervisar både om barnens betydelse och om vikten för vuxna att inta ett öppet, nyfiket och kärleksfullt förhållningssätt till budskapet, medmänniskorna, allt som är skapat och till Gud. Barn och unga intar en särställning i bibelns och kyrkans tro och tradition. På samma vis har barn och unga en särskild plats i pastoratets verksamhet och är föremål för alla anställda, förtroendevalda och ideella medarbetares omsorg. I pastoratet vill vi tillsammans med barn och unga främja hopp och framtidstro till en kyrka och ett samhälle som det går att verka och leva i. Barn och ungas perspektiv samt konsekvenser för barn och unga finns närvarande genom hela församlingsinstruktionen.

Hållbarhet

Otaliga är dina verk o Herre! Med vishet har du gjort dem alla, jorden är full av vad du har skapat. (Ps 104:24)

Världen har under de senaste decennierna blivit en allt bättre plats att leva på för många människor. Fattigdomen och dödligheten har minskat genom tillväxt och utveckling. Fler barn går i skolan och fler kvinnor upplever ökad jämställdhet. Befrielse från förtryck och diktatur har lett till frihet och demokrati

för många. Nu står Guds skapelse inför flera utmaningar och den mest akuta är klimatfrågan. Vi människor har möjlighet att påverka ekosystemen, basen för vårt liv på jorden, och planetens förmåga till återhämtning, liksom vi hittills påverkat tillväxten och välfärdsutvecklingen. I pastoratet ska vi som Guds medskapare bidra till en hållbar utveckling lokalt och globalt så att kommande generationer kan ta vid som mottagare och förvaltare av Guds underbara verk. Att kunna påverka lokalt skapar hopp och motiverar till deltagande i förvaltandet av hela skapelsen.

Fred

Ära i höjden åt Gud och på jorden fred åt dem han har utvalt. (Luk 2:14)

När Jesus föds framträder Gud i mänsklig gestalt och delar utsattheten och sårbarheten med dem som förföljs och lever i konflikt och krig. I pastoratet ska vi tillsammans med Gud välja solidaritet med dem som föds och lever i otrygghet samt be för fred och verka för att hålla fred med varandra så att vi blir ett tecken för fred hos andra.

Hopp

Frid lämnar jag kvar åt er, min frid ger jag er. Jag ger er inte det som världen ger. Känn ingen oro och tappa inte modet. (Joh 14:27)

I avskedstalet i Johannesevangeliet uppmuntrar Jesus lärjungarna att tillsammans med den heliga Ande känna tröst och hopp när han inte själv finns kvar hos dem. I tider av oro ska pastoratet främja människors tillit till att vi som kyrka står fast i hoppet. Pastoratet ska vara en plats där människor kan samlas, där fred och frid råder och där människor rustas med helig ande för att sedan åter sändas ut med tröst och hopp till dem som känner oro.

Omvärldsbeskrivning med analys och slutsatser

Sala Norrby Möklinta pastorat lever och verkar i ett mångfaldssamhälle med en ökad rörlighet, digitalisering, normomvandling och känslighet för förändringar utanför den lokala omvärlden. Exceptionella globala händelser som pandemi och krig förstärker detta.

För drygt tio år sedan var mer än tre fjärdedelar av boende inom pastoratets gränser tillhöriga Svenska kyrkan och om knappt tio år kan andelen vara mindre än hälften. Även om den tillit som Svenska kyrkan åtnjuter är intakt, också från många icke tillhöriga och institutioner, så skapar medlemsminskningen tillsammans med ett förändrat engagemang ändrade förutsättningar för pastoratet att utföra den grundläggande uppgiften. Det innebär att pastoratet utmanas till nytänkande och utveckling av verksamhet och ekonomi för att fortsatt vara relevant och kunna utföra den grundläggande uppgiften.

Konkreta exempel på utveckling kan vara större delaktighet av ideella och breddning av intäktslag. Reformation av förståelsen av uppdraget kan exempelvis handla om nya samverkansformer och metoder. Utmaningarna har på bara några få år blivit många och tydliga i ett pastorat som levt med god ekonomi, små förändringar i arbetssätt och låg exponering för andra sätt att vara kyrka på. Det är liksom på andra platser uppenbart att övergripande samhällsförändringar och normomvandlingar först märks genom barn och unga, något som klargör pastoratets möjlighet till utveckling och reformation.

Sala kommun utgörs av åtta socknar och är belägen i Västmanland med en liten del i Uppland. Det är en liten kommun i antalet invånare och en medelstor kommun vad gäller ytan. Befolkningstätheten är

lägre än det svenska genomsnittet och befolkningsutvecklingen över tid svagt ökande. Sala kommun har knappt 23 000 invånare av vilka cirka 13 700 bor i centralorten Sala. Det finns ytterligare fem tätorter där det bor mellan 200 och 900 personer. Totalt bor tre av tio invånare i kommunen på landsbygden. En femtedel av befolkningen är under 18 år vilket speglar rikssnittet. Äldre över 65 år utgör en fjärdedel av befolkningen vilket är högre än i riket där en femtedel är över 65 år.

Två demografiska trender är tydliga. Den ena består i en ökande andel utlandsfödda över kort tid. I Sala kommun är idag 15% utlandsfödda jämfört med 20% i Sverige som helhet. Det innebär att andelen barn till utlandsfödda vuxit snabbt bland eleverna i Salas förskolor, grundskolor och gymnasium. Arbetslösheten är hög bland utlandsfödda i kommunen. Den andra i hur Sala successivt blir del av Mälardalen. Ett tecken på detta är hur både in- och utpendling ökar. I statistiken över arbetspendling bor och arbetar drygt hälften i Sala medan en tredjedel pendlar ut och en sjundedel pendlar in.

Båda trenderna innebär större pluralism vad gäller ursprung och identitet samt leder till minskande andel tillhöriga Svenska kyrkan då fler icke tillhöriga flyttar in. En hög utpendling innebär att pastoratet dels möter fler familjer vars livssituation är mer komplex och ansträngd, dels har sämre möjlighet att nå vårdnadshavare och vuxna i arbetsför ålder under veckodagar.

Sala silvergruva är kommunens och stadens främsta kännetecken. Svenska kyrkans position och roll, legitimitet och auktoritet i Sala är genom historien och till idag intimt sammantvinnad med den världsliga makten och överheten. I ett historiskt perspektiv är det en färsk och ny erfarenhet för pastoratet att efter statskyrkans avskaffande vara en del av civilsamhället och inte vara tvunget att representera och reproducera det offentligas makt och ansvar. Det är därmed fortfarande en ny och öppen fråga vilka möjligheter detta ger. Silvret har på flera vis format och dominerat ortens och folkets ekonomi och arbetsliv och därmed traditioner och kultur. Det har även påverkat den externa uppfattningen av Sala men i kommunen finns flera andra tydliga rötter kring ekonomi och arbetsliv. I gruvstaden ett borgerskap med exempelvis kulturliv och ordenssällskap. På landsbygden finns traditioner och samhörighet kring jordbruk och skogsbruk. I staden blir kyrkans roll successivt mindre medan den är fortsatt påtaglig på landsbygden.

I kommunen finns idag ingen enskild arbetsgivare som dominerar ekonomi och samhällsliv. Kommunen är den enskilt största arbetsgivaren och bland övriga märks Kriminalvården med många anställda på Anstalten Salberga, som är Sveriges näst största klass 1 anstalt, Region Västmanland med anställda på Sala Närsjukhus och i Rättspsykiatri samt Metso Outotec som arbetar med teknologi och utvinning av mineraler och därmed representerar gruvindustrins traditioner i Sala. Utöver dessa finns ett antal mindre företag. Svenska kyrkan är en av de största arbetsgivarna i civilsamhället.

Sala har idag ett rikt kulturliv där Svenska kyrkan är en stor aktör dels i egen regi, dels genom samverkan med kommun och lokala kulturutövare samt som finansiär till ensembler och frilansande musiker. Det finns ett stort antal körer och orkestrar, en livaktig konst- och konstnärstradition samt etablerad teaterverksamhet. Till kulturlivet räknas ett engagemang i hembygdsföreningar och bygdegårdar. Med flera av dessa har pastoratet nära samverkan.

Inflyttning av utlandsfödda innebär utmaningar och möjligheter till integration i ett tidigare homogent samhälle med företrädesvis svenskfödd befolkning som av tradition var medlemmar i Svenska kyrkan. Befolkning med ursprung i Finland har funnits i århundraden i Sala och i nutid har nya grupper etablerat sig, (i storleksordning) framför allt från Syrien, Eritrea, Afghanistan, Irak, Somalia, Turkiet och Burundi. Utmaningarna är framför allt att undvika bostadssegregation och arbetslöshet bland utlandsfödda samt att barn och ungdomar till utlandsfödda inte ska segregeras i förskola och skola samt kultur och fritid. Det finns möjligheter för Svenska kyrkan att bidra till integration och social sammanhållning. Ett

exempel är att bidra genom ekumenik samt kultur- och religionsdialog. Ett annat att genom praktisk samverkan visa hur den globala omvärlden nu är en självklar del av den lokala.

Ett bra sätt för pastoratet att kontinuerligt analysera förändringar i den lokala och globala omvärlden är att leva och verka i en uppmärksam och förändringsbenägen diakoni. I de traditionella diakonala verksamheterna fångar vi upp förändrade förutsättningar bland dem vi ofta redan känner. I det diakonala aktörskapet får diakoner och andra medarbetare med diakonala arbetsuppgifter kunskap om behov och utmaningar genom nätverkande och samverkan med andra yrkesgrupper i det offentliga och civila samhället. Genom ett diakonalt förhållningssätt kan alla medarbetare fånga upp vilka materiella, relationella och andliga behov som förmedlas av deltagare i alla verksamheter. Ur detta kan framträda en bild av vad som är relevant för pastoratets diakoni. Efter pandemin framträder tre områden som särskilt relevanta i närtid: barns och ungas utsatthet genom skolfrånvaro, ensamhet, identitetssökande och psykisk ohälsa, äldres ensamhet samt utlandsföddas segregering och utanförskap, särskilt på arbetsmarknaden.

I en lokal och global omvärld där fokus förflyttas från kunskap till information utmanas Svenska kyrkan och pastoratet i sina traditionella sätt att kommunicera tro, budskap, inbjudan till gemenskap och verksamhet. Gamla kanaler för denna kommunikation är inte längre självklart relevanta. Kyrkliga handlingar är ett exempel där vi idag har fler unika möten och därmed möjlighet att kommunicera. Pandemin hjälpte oss att utveckla digital kompetens. Hur är vi pastorat både på nätet och i fysiska möten? Hur utformar vi en digital närvaro som inte bidrar till ökande klyftor mellan dem som har och inte har kunskap och förmåga att tillgodogöra sig den nya teknikens möjligheter utan i stället ökar jämlikhet, jämställdhet och rättvisa. Barns och ungas situation måste vara föremål för särskild omsorg i pastoratets arbete med fortsatt närvaro och relevans i omvärlden, både digitalt och fysiskt.

Vision och uppdrag– pastoralt program

Sala Norrby Möklinta pastorats vision är en värld där människor och hela skapelsen lever tillsammans i hållbar fred och där varje människa får möjlighet att utvecklas i enlighet med sin potential och uppleva Guds kärlek och nåd. Pastoratets uppdrag (mission) är att bidra till denna vision genom att förverkliga den på den plats som vi fått att verka på.

Pastoratet har två centrum. Det ena är Sala stad med omgivande landsbygd och omfattar Sala och Norrby församlingar. Det andra är Möklinta socken och omfattar Möklinta församling. Pastoratet prioriterar arbete med barn och unga, arbetar enligt MARY metoden och arbetar utifrån en lokal hållbarhetsplan baserad på Svenska kyrkans färdplan för klimatet.

Det grundläggande uppdraget (missionen) är ett. Att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni är inte och ska inte förstås som olika uppdrag. Uppdraget är att med dopet som grund och nattvarden som tecken för vår samhörighet med Gud och varandra rusta människor och forma gemenskaper, från vilka människor tryggt kan sändas ut med budskap om en levande och närvarande Gud, som vill oss människor väl.

Den som söker sig till gudstjänst eller annan verksamhet i pastoratet ska mötas med öppenhet och förväntan utifrån de förhållningssätt som formuleras i instruktionen. Församling är en gemenskap med plats för fler. Det första intrycket har betydelse. Vid kyrkliga handlingar och olika musikarrangemang möter vi ofta förstagångsbesökare. Alla medarbetare, både anställda, förtroendevalda och ideella behöver därför vara trygga med pastoratets grundvärderingar och förhållningssätt.

Människor har en självklar rätt att bli sedda och hörda. Pastoratet ska erbjuda sammanhang som är inkluderande. Pastoratet ska erbjuda människor möjligheten att omsätta tro i handling, att få bli tagna i anspråk. Verksamhet i pastoratet ska erbjuda människor ett språk för tro och livsfrågor, och erbjuda människor möjlighet att tala tro.

Mission

Mission är dels det grundläggande uppdrag vi fått och som beskrivs ovan, dels att kommunicera det glada budskapet på den plats där pastoratet är satt att verka som en del av den världsvida kyrkan.

Anställda, förtroendevalda, ideella och deltagare i verksamheter är själva missionärer för pastoratets uppdrag i möten med människor. Pastoratet utvecklar en kommunikationsplan för att genom tryckt och digital media och annonsering sprida och utveckla kännedom om vår verksamhet i syfte att främja gemenskap med Gud, medlemskap och deltagande.

Gudstjänst

Gudstjänster är mötesplatser med levande Gud, för möten människor emellan och för lovsång och klagan. Nattvard firas i merparten av pastoratets gudstjänster. Kyrkliga handlingar erbjuds i alla kyrkor. Arbete pågår med att utveckla församlingarnas gudstjänster och att öka delaktigheten.

Många människor firar en egen andakt med bön och ljusständning vid besök i kyrkor och på kyrkogårdar. Pastoratets vaktmästare och kyrkogårdsarbetare arbetar ofta i anslutning till dessa individuella andakter och kan med lyhördhet och närvaro förmedla trygghet, tröst och lyssnande.

Ord och toner, rörelse och bilder utgör språkliga uttryck som tillsammans bildar en mångfald i liturgi och förkunnelse. Pastoratet har ett rikt musikliv med bredd och spets som samlar många barn, ungdomar och vuxna i körer. Musiken, församlingssången och körsången är tillsammans med förkunnelse och gemenskap vid nattvardsbord och kaffebord vad människor uttrycker längtan efter.

Huvudgudstjänst med nattvard firas minst 24 gånger under kyrkoåret i en av pastoratets församlingar. I övriga församlingar firas nattvardsgudstjänst minst 12 gånger under ett kyrkoår.

I pastoratet firas huvudgudstjänst varje kyrklig helgdag, oftast i Kristina kyrka. Under terminerna firas även veckomässor i Kristina kyrka. I Sala församling ligger Sockenkyrkan, en populär kyrka vid kyrkliga handlingar. Antalet gudstjänster i Sockenkyrkan är under året få men väl valda utifrån lokal tradition och kyrkoårets större högtider.

Gudstjänst firas i Norrby kyrka ungefär en gång i månaden och gudstjänstformen ger stort utrymme för musik och sång. Även Norrby kyrka är efterfrågad för kyrkliga handlingar. Gudstjänstlivet i Norrby församling är tänkt att på sikt präglas av de verksamheter som har sin hemvist i Norrby med fokus på diakoni, andlig fördjupning och hållbarhet.

Möklinta församling har en egen rytm i gudstjänstlivet och firar gudstjänst två gånger i månaden och vid större högtider. Körerna samt barn- och äldreverksamhet präglar gudstjänstlivet. Samverkan med Equmenia i Möklinta är en förankrad tradition med gemensamma gudstjänster och pilgrimsvandringar.

Undervisning

En döpande församling behöver erbjuda undervisning på dopets grund. Det finns ingen punkt i livet då lärandet kan betecknas som färdigt. Ett ömsesidigt lärande är en livslång process. Pastoratet vill vara en plats där människor får infoga sin berättelse i ett sammanhang som hela tiden öppnar sig, t ex i barngrupp, konfirmandgrupp, samtalsgrupp och sorgegrupp. Det är en unik uppgift för kyrkan att låta

den lilla och den stora berättelsen mötas. Kyrkan kan hjälpa människor att hitta språk som rymmer både den egna livsvärlden och den verklighet som är Guds.

Att på ett begripligt sätt tradera kyrkans tradition och trons rikedom till nästa generation är en av kyrkans ödesfrågor. Barn och unga, vuxna och äldre erfar och förstår kärleksbudskapet på olika sätt. Därför arbetar pastoratet med olika språk för att kommunicera ett och samma budskap. Bland de språkliga uttrycken intar tonspråket genom sången och musiken en särskild plats i pastoratets undervisning och förkunnelse.

Bibelns berättelser förkunnas inte enbart i gudstjänsten. De är närvarande i all verksamhet som en hjälp att tolka det egna livet och skapa gemensamma sammanhang. Kyrkorum är levande kulturarv och heliga rum som alla åldrar har självklar rätt till. Pastoratets lokaler är pedagogiska miljöer som främjar både barn och vuxnas andliga växt. Kyrkoåret och kyrkans högtider är pedagogiska resurser i verksamheten. Pastoratet vill att människor är subjekt i församlingslivet, till skillnad från objekt i verksamhet. Därför är det viktigt med ett lärande som bemyndigar människan.

Diakoni

Diakoni är kärlekstjänsten åt nästan och kan fungera som förhållningssätt, verksamhet och aktörskap. Diakoni är hela församlingens uppdrag. Att se, bekräfta och upprätta människor är diakonal praktik.

Diakonal verksamhet utgörs av öppna och riktade mötesplatser i pastoratet som motverkar ensamhet och låter människor bli del av ett sammanhang. Diakonalt aktörskap utövas av diakoner och andra med en särskild diakonal uppgift. Pastoratets diakoner har en särskild kallelse och övriga anställda, förtroendevalda och ideella har en allmän kallelse att gestalta ett diakonalt förhållningssätt i allt arbete. Detta förhållningssätt ska präglade pastoratets gudstjänstliv, undervisning, kommunikation och begravningsverksamhet. Hörnstenar i det diakonala förhållningssättet är delaktighet, egenmakt och tillit som främjar individuell utveckling.

Diakoni bedrivs inte bara i egna fastigheter och kyrkogårdar. Pastoratet är en välfärdsaktör i civilsamhället, ofta i samverkan med andra aktörer. Mycket diakonalt arbete utförs av andra än pastoratets anställda. Ideella medarbetare ska i sin tjänst kontinuerligt erbjudas stöd, utbildning och handledning av pastoratet.

I Sala finns institutioner där pastoratet utövar diakoni och själavård. På Anstalten Salberga erbjuder präst och diakon inom NAV – Nämnden för Andlig Vård själavård och gudstjänst. På Sala Närsjukhus, inklusive Psykiatriska Öppenvården och Ambulanssjukvården, och på Rättspsykiatri möter präst och diakon patienter samt personal och anhöriga i själavård och handledning. På Salas Särskilda Boenden firar präst, diakon och musiker andakt och möter boende och anhöriga i själavård.

Diakoni bedrivs i pastoratet dels utifrån traditionellt diakonalt arbete, dels utifrån social innovation inom ramen för ett treårigt projekt (2024-2026) med diakonalt och socialt utvecklingsarbete. I projektet startas och prövas nya verksamheter utifrån omvärldsanalys och behov, ofta i samverkan med myndigheter och civilsamhälle.

Pastoratet arbetar utifrån MARY metoden och erbjuder arbetsträning, rehabilitering och praktik. Arbetet sker i hela pastoratet med tyngdpunkt i Norrby Klockargård och trädgård. MARY rådet och samordnaren samverkar med Samordningsteamet, Sala kommuns Jobbcenter och Arbetsmarknadsenhet samt det Kommunala Aktivitets Ansaret (KAA) och Frivården. Samtliga medarbetare har fått en grundutbildning i MARY metoden och handledare får särskild utbildning.

Internationell diakoni och mission representeras i pastoratet av dels Act Svenska kyrkan, dels vänstiftsutbytet med Mocambique. Act gruppen skapar engagemang, informerar om den världsvida kyrkan och samlar in pengar under kampanjerna. Pastoratet avstår enligt beslut i Kyrkorådet en procent av budgeten till internationell diakoni och mission. Pastoratet är delaktiga i projektet Hope Rescue i Maputo, Mocambique.

Verksamheter på andra språk

I pastoratet finns finsktalande personer. Gruppverksamhet leds av prästen för finskspråkig verksamhet i Västerås. Ett par gånger om året ordnas gudstjänster på finska i pastoratet.

I pastoratet finns olika verksamheter för utlandsfödda familjer där de vanligaste språken är arabiska, ukrainska, dari, persiska och tigrinja. I verksamheterna deltar anställd personal och ideella som tolkar.

Vid behov av tolkning till teckenspråk erbjuder Västerås stift en stiftskonsulent för teckenspråkigt arbete. Om behov finns erbjuder stiftskonsulenterna även gruppverksamhet.

Kyrkomiljöer

Sala församling

Sala församling har två tydliga kyrkomiljöer. Den ena är Kristina kyrka och gamla kyrkogården med få aktiva gravplatser och parkkaraktär. Vid Kristina kyrka ligger församlingshemmet Mikaelsgården med expedition och arbetsplatser. En majoritet av vardagsverksamheterna sker i Mikaelsgården. Kristina kyrka är centralt placerad i staden och granne med Salas två högstadieskolor där pastoratets samtliga konfirmander går i skolan. Kristina kyrka är en central plats i stadens kör-, musik och konstliv.

Församlingens andra kyrkomiljö är Sala Sockenkyrka med församlingshemmet Sockenstugan. Den medeltida Sockenkyrkan används vid högtider och är ofta önskad för kyrkliga handlingar. Sockenstugan byggs om till förskola som drivs av pastoratet. Kyrkogård finns runt kyrkan.

Norrby församling

Norrby kyrka och församlingshemmet Klockargården ligger i utkanten av Sala. Runt Klockargården finns parkmiljö och odlingar. Miljön används i verksamheten för återhämtning och arbetsträning, men även för odling av altarbloomer och matproduktion. Klockargården utvecklas till ett diakonalt center för grupper, retreatar och skapande verksamhet. Norrby kyrka är ofta önskad vid kyrkliga handlingar, har fin akustik och en orgel av hög kvalitet väl lämpad för musikarrangemang. Även Norrby kyrka har en kyrkogård. I Klockargården förrättas borgerliga begravningar.

Möklinta församling

Möklinta församling med kyrka och församlingshemmet Prästgården är kyrkan mitt i byn och spelar en viktig roll i den lokala gemenskapen. Möklinta kyrka ligger på en höjd, kan ses på långt håll och är granne med skolan (F-6). Det geografiska avståndet till Sala gör att Möklinta delvis utgör ett eget pastoralt område i gudstjänst- och församlingsliv. Under sommaren firas friluftsgudstjänster och det finns samarbete kring gudstjänster med Equmenia. Vardagsverksamhet bedrivs i samarbete med skola och hembygdsförening i Prästgården och med bygdegårdsförening i Möklintagården.

Nya Kyrkogården

Nya Kyrkogården från 1889 är placerad i Sala tätort och används av alla församlingarna. Där finns två kapell, Gravkapellet och det mindre Stillhetens kapell. Gravkapellet används ej vintertid. Utbyggnad planeras av Stillhetens kapell.

Gruvkyrkogården

Gruvkyrkogården är pastoratets sjätte kyrkogård, placerad på gruvområdet.

Utvecklingsområden

I en kyrka som lever i en reformatorisk tradition sker allt församlingsarbete i en ständig och dynamisk relation mellan tradition och förnyelse. Utveckling kan i det perspektivet förstås som en pågående befrielse med skapelsens återupprättelse som mål. I denna revision av pastoratets församlingsinstruktion har fyra områden identifierats som i särskilt behov av utveckling under de kommande tre till fyra åren.

Hållbarhet i ett holistiskt perspektiv

All verksamhet i Sala Norrby Möklinta pastorat ska kännetecknas av en helhetssyn med hållbarhet som ledstjärna. Denna helhetssyn omfattar ekonomisk, ekologisk, social och diakonal samt andlig och existentiell hållbarhet. Pastoratets hållbarhetsarbete ska utvecklas från att vara en verksamhet i sig till att bli förhållningssätt i all verksamhet och från att vara de anställdas arbete till något som alla kan vara delaktiga i. Pastoratet ska vara föredöme i konkreta exempel på hur frågor kring klimat, solidaritet och rättvisa samt fred samverkar i syfte att bidra till lokal och global hållbarhet.

Ekonomisk hållbarhet uppnås genom god och ansvarsfull samt solidarisk hushållning av knappa resurser. Pastoratets ekologiska avtryck ska vara lågt och bidra till hållbarhet. Svenska kyrkans Färdplan för klimatet och Agenda 2030 är uppfodrande utmaningar för verksamheten och pastoratet ska forma en lokal färdplan. Pastoratet ska genom den diakonala verksamheten verka för ökad social och diakonal hållbarhet i samhället genom social sammanhållning som ger individer ökad möjlighet att påverka sina egna livsbetingelser och genom ett rättighetsbaserat förhållningssätt. Kyrkans och den kristna trons särskilda bidrag till ett hållbart samhälle är andlig och existentiell hållbarhet.

Barn & Familj samt Konfirmand & Unga (0-30 år)

Pastoratet ska vara en naturlig mötesplats för barn, ungdomar och deras familjer. En mötesplats där människor blir tagna på allvar, kan växa i tro och ansvar och är en naturlig följeslagare genom livet. Pastoratet ska vara en självklar samverkanspartner för skolan genom en kyrka-skola verksamhet där pastoratets kompetens möter skolans behov. Pastoratet ska erbjuda öppna verksamheter och göra riktade insatser för att motverka en tilltagande psykisk ohälsa bland unga. Arbetet sker i samverkan med partners i kommun och region, till exempel elevhälsa och ungdomsmottagning. Pastoratet projekterar för allmän förskola i Sockenstugan med verksamhetsstart i augusti 2025.

Gudstjänstliv

Gudstjänstlivet i pastoratet ska vara angeläget för fler. Regelbundna gudstjänster ska erbjudas i två pastorala områden där Kristina kyrka är motor i det större och Möklinta kyrka i det mindre. Norrby

kyrka och Sockenkyrkan kompletterar gudstjänstutbudet i Sala stad med omgivande landsbygd. Genom kyrkliga handlingar är alla kyrkor levande gudstjänstrum. Gudstjänstlivet ska utvecklas så att huvudgudstjänsten samlar alla åldrar. Det ska ske genom ökad delaktighet och ideellt engagemang i gudstjänsten där fler bär det gemensamma. Gudstjänster som firas på andra tider eller inte är huvudgudstjänst kan få olika karaktär och utformning. Musikens och tonspråkets självklara roll i gudstjänstlivet ska fortsätta utvecklas i syfte att stärka dess betydelse för upplevelse och gemenskap, liturgi och förkunnelse. Ett utvecklingsmål för gudstjänstlivet är att graden av igenkänning över tid ska vara hög och det ska vara lätt att vara ny i en gudstjänst.

Ideella medarbetare

Det ska vara enkelt oavsett ålder att engagera sig ideellt i pastoratet och finnas en tydlig struktur för ideellt arbete. Pastoratet ska lyhört och nyfiket lyssna till vad människor vill engagera sig i och svara an på initiativ. Det ska finnas uppgifter för den som önskar bli tagen i anspråk men inte vet vad den kan bidra med. Uppgifter ska vara tydligt definierade. En ideell medarbetare har rätt till utbildning och ska kunna se sig själv som medarbetare i pastoratet med förståelse för uppdraget. Anställda medarbetare ska arbeta tillsammans med ideella. Uppdraget att vara kyrka gör vi tillsammans.

Det undertecknade dokumentet har framtagits i dialog med Västerås stifts arbetsgrupp för Församlingsinstruktionen i och enligt den vägledning som beslutats av domkapitlet. Pastoratets medarbetare, tillförordnade ledningsgrupp och förtroendevalda i församlingsråd har bearbetat Församlingsinstruktionen och ärendet har beretts av kyrkorådet före fastställande av kyrkofullmäktige.

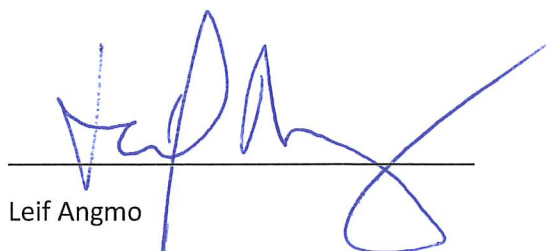
Undertecknad Församlingsinstruktion utfärdas av domkapitlet i Västerås stift.

Sala den 7 maj 2024

Herman Hallonsten

Kyrkoherde

Leif Angmo

Ordförande i kyrkofullmäktige